

Erënnere mir dofir, als Beispill, nëmmen kuerz un de «Schülerstreik» an de Lycéen an un deen vun de Léierjongen op der Schmelz Esch/Belval, fir nëmmen dës zwee ze nennen. Dorop koum d'Verschleefung an d'Strooflagere vu Stahleck, Adenau a Ruwer ënner aneren. Vill hun hir Studien nët méi dierfe viruféieren. Méi wéi 3.000 hun sech iwerhaupt nët zwangsrekrutéire gelooss, anerer sin bei der éischter bëschter Geléenheet duerch d'Bascht gaangen. An den alliierten Arméien, am Maquis, an der Armée Blanche an esouguer hei zu Lëtzebuerg hun si wiirkelech matgeholf dem Preis säin «Siegesszug» ze vernichten. Déi aner, déi d'Méiglechkeet nët haten, gläich ze verschwannen, oder nët konnten desertéieren, hun an de preiseschen Formatiounen Ondisziplin, Oprou an Zersetzung gedriwen. Hinnen as op jiddefall kee Reproche ze maachen.

Et war einfach nët méiglech, 12.000 Meeerdercher a Jongen ze verstoppen oder iwert d'Grenzen ze féieren. Dem Opruff vun onser Exil-Regierung: «Jonge laaft iwer!», sin der onglécklecherweis zevill ouni Erfolleg nokom. Et war nämlech vill méi einfach iwert de Pull eriwir esou Paroulen ze lancéieren, wéi et selwer ze maachen.

Bei de Partisanen, an de Frontasätz stungen d'Lëtzebuergler nowäislech nët op der Säit vun hiren Ennerdrécker. Och an der Gefaangeschaft hun d'Lëtzebuergler alles dru gesat, fir endlech mat den Alliierten géint de preiseschen Okkupant ze streiden.

Ech froen also: Sin dat alles këng Bewäisser vun der patriotischer Haltung vun dëser Lëtzebuergler Jugend? Oder hätt den Zwangsrekrutéierten ier hien iwegelaaf as, e Certificat bei dem preisesche Kompaniechef froe missen, fir kënnen nom Krich ze beweisen, dass hien dem Opruff vun senger Regierung gefollegt as? As dat v'läicht seriös, vun engem Enrôlé de force ze verlaangen, en Attest virzeweisen, dass hien

Eine neue Langspielplatte

Die Idee, eine Langspielplatte mit ausschließlich luxemburgischen Liedern zu schaffen, Lieder, wie die Zwangsrekrutierten sie überall dort sangen, wohin der deutsche Okkupant sie verschleppt hatte, nahm in jüngster Zeit konkrete Form an. In der Hesperinger Sektion der E.d.f. drängte mit Nachdruck darauf der Kamerad Jos. Thinnes.

Als dann etwa vor Jahresfrist die Vertreter der Sektion, die gleichzeitig Mitglieder des Föderationsvorstandes sind, besagtem Gremium die Schaffung einer Langspielplatte vorschlugen, wurde alsogleich grünes Licht gegeben. Die Arbeiten begannen unverzüglich.

Am Samstag, den 21. Juni d. J., gerade daß die Langspielplatte fertiggestellt worden war, konnte sie im Verlauf einer Feierstunde vorgestellt werden. Das geschah im «Centre Civique» in Hesperingen.

de Partisan nët gesin, nët op den alliierte Frënd geschoss an esou säin eegend Liewen riskéiert huet? Wann et un der Front këng aner Méiglechkeet méi gouf, fir en onsënnege Befehl vun engem preiseschen Offizéier nët auszeféieren, dësen nëmmen nach ëmzebréingen, fir dann kënnen iwerzelaafen, wien hätt an dësem fatale Moment dem Lëtzebuergler Jong eng Bescheinigung ausgestellt? Esou en Nonsense kann een eventuell bei esou Leit fannen, déi am Krich selwer nët derbäi oder wäit vum Schoss waren!

Wann elo onse Gesetzgeber eppes redreséiert, wat him ënnerlaaf war, as dat nëmme richteg a gerecht. Et as dat eppes, wourop déi geaffert Generatioun Recht hat an huet. Domaden hëllt si, nach de Législateur irgendetem anere Lëtzebuergler eppes ewech.

Am Dommages de guerre-Gesetz vun 1950 as d'Bezechnung «Resistenzler» nët opgefouert. Also kritt och elo keen déi Unerkennung, wann hien als «victime patriotique» konsideréiert gët. Nie hun d'Enrôlés de force verlaangt den Titel «Resistenzler» ze kréien, ouni dofir den Nowäis ze bringen. Dausende vun hinnen hun bestëmmt dës Bezechnung verdingt. U jiddes Eenzelem as et, fir dëst nom Gesetz vun 1967 ze froen, wann en dorober hätt.

Awer enger ganzer Generatioun vu Lëtzebuergler, déi mat dausenden an dausenden vu Beispiller bewisen hun, dass si hir Pflicht vis-à-vis vun der Heemecht voll a ganz erfëllt hun, nët hirt Recht op d'Bezechnung «victime patriotique» zougestoen, dat wär eng Ongerechtegkeet vis-à-vis vun hinnen, mä och vis-à-vis vun deene sëllechen, déi nët méi hei sin, hiren Ugehéiregen, hire Kanner an der Hemecht géintiwer. Kee guddes Lëtzebuergler kann Interesse drun hun, dass senger Krichsjugend këng patriotesch Haltung géintiwer dem Okkupant bescheinigt gët.

Außer den zahlreichen Vertretern der einzelnen Organisationen und Sektionen der Zwangsrekrutierten, konnte Julien Coner, Präsident der «Amicale des E.d.f.» von Hesperingen, eine ganze Reihe Ehrengäste begrüßen: René Hengel, Vize-Präsident der Abgeordnetenversammlung, die Deputierten Jean Gremling und Pierre Frieden, Bürgermeister Alphonse Theis, die Schöffen Nic. Braun und Louis Feis und verschiedene Gemeinderäte; der Generalsekretär der UGDA, Herr Henri Schumacher; Historiker und Freund Henri Koch-Kent, usw. . . .

J. Coner sagte, er freue sich, zusammen mit allen E.d.f., daß mit der Herausgabe dieser Langspielplatte ein lang gehegter Wunsch in Erfüllung gegangen sei. Was die Vorgeschichte angeht, erläuterte J. Coner sie wie folgt :

Wéi as et zu dëser Plack kom ?

Op eiser Journée Commémorative, déi all Joer am November ofgehaale gett, séngt eis de Komerod Thinnes Josy, am Ufank vun der Mass, dat ergrëifend Lidd, vum Här René Schmit, «UN EIS JONGEN».

A well dat Lidd geduecht as d'Undenken vun den zwangsrekrutéierte Jongen waach ze haalen, déi hirt Liewen am lëschte Krich hu missten hirgin, dun as am Comité vun den Enrôlés de Force zu Hesper d'Iddi opkom, dëst Lidd op enger Plack ze veréiwigen. Et as Récksprooch geholl gin mat dem Här Jempi Kemmer, an hien huet eis geroden et wier besser eng Plack mat méi Lëtzebuergler Lidder ze maachen, well ee Lidd op enger Plack dat géif kën Uklank fannen.

Déi Saach as iwerluecht gin, och de Comité Central vun den Enrôlés de Force huet sech interesséiert fir dëst Wierk. Dacks hu mir vum Comité local eis getraff. Verbindong as opgeholl gin mat verschiddenen Gesangveräiner, an all hun se sech spontan berét gewisen fir un dër guddes Saach matzemaachen.

Ennert dem Impuls vum Komponist, dem Jempi Kemmer, selwer och en Enrôlé, as dun schlussendlech déi Plack hirgestallt gin. D'Pochette dervun as e Méschterwierk vum bekannte Könschtler, dem Komerod Breithoff Michel.

Et kann ee rouheg behaupten, dat dës Plack wonnerbar geroden as. Bei këngem Enrôlé de Force a bei këngem echte Lëtzebuergler duerf dës Plack félen.

Merci all dénen, déi hei matgeholf hun.

.

Op dëser Plack kënt d'Léiwit zur Hemecht an d'Zesummestoen vum Lëtzebuergler Vollék zum Ausdrock, esou wéi et war an der Zäit vu schwéierer Ennerdréckung durch de preiseschen Okkupant. Hämechtsslider hun eppes Schéines, Wonnerbares an sech leien. Si weisen de Wee aus der Nout a bréngen Hoffnung fir de Verloossenen. Si bréngen d'Mënschen een deem anere méi no, a si soen hinnen, wuer si higeheieren. Si kënnen eng Natioun zesammenhalen. Dës Lidder sollen nët nëmmen a schwéierer Zäiten erënneren, si sollen och un d'Zesummestoen vun alle Lëtzebuergler appelléieren.»

Seine Ausführungen abschließend, richtete Präsident J. Coner nochmals warme Worte des Dankes an alle an der Produktion der Schallplatte Beteiligten, wobei er den Kameraden und Komponisten Jean-Pierre Kemmer besonders hervorstrich, wie ebenfalls das Aufnahmestudio K + K (J.-P. Kemmer und Marco Kaufmann).

*

Alsdann war es Nationalpräsident Jos. Weirich, der sich hocheifreut zeigte, daß die Langspielplatte der E.d.f. nun fertig sei und der Oeffentlichkeit vorgestellt werden könne. Eingangs seiner Ansprache entschuldigte er den Herrn Staatsminister Pierre Werner und Hofmarschall

Guy De Muysen, die wegen andersweitiger Verpflichtungen verhindert waren, an der Präsentationsfeier teilzunehmen. Die neue LP würde sich in den Rahmen der Manifestationen einreihen, die veranstaltet würden, um die Forderungen der E.d.f.-Organisationen zu unterstreichen. Auch er dankte seinerseits allen recht herzlich, die am guten Gelingen des wohl einzigartigen Werkes mitgearbeitet haben. Sich an die Delegierten der E.d.f.-Organisationen und -Sektionen wendend, bat er diese für einen möglichst breiten Absatz der Langspielplatte zu sorgen.

Alphonse Theis, Bürgermeister von Hesperingen, schloß sich seinen Vorrednern an und hatte anerkennende Worte für die Arbeiten der Hesperinger E.d.f. Er erblickte in der neuen LP eine Bereicherung unseres kulturellen Gutes. Sein Appell, stets treu zur Heimat zu stehen, wurde mit viel Applaus quittiert.

Als letzter Redner erklärte J.-P. Kemmer die verschiedenen Aufnahmen der Schallplatte und wartete mit einigen recht pikanten Details auf. Auch er bedankte sich bei allen Sängern und Dirigenten für ihre freundliche Mitarbeit, wie er ebenfalls dem Herrn Pfarrer von Petingen, Abbé Camille Eischen recht herzlich dankte für seine Zuvorkommenheit die Orgel der Petingen Kirche zur Verfügung gestellt zu haben, auf welcher das «Requiem fir en enrôlé de force» gespielt wurde. Erläuternd und abschließend sagte Jhemp Kemmer :

«E Wuert iwer dee «Requiem fir en enrôlé de force». Dëst Stéck as extra fir dës Plack vu mir geschriwe gin. Et beschreiwit a kuerze musekalesche Momenter d'Proklamatioun fir d'Zwangsrekrutéierung an d'«Wehrmacht» an d'Hoffnung vun allen, déi et getraff huet, datt de Krich scho virdrun eriwir wir.

Dono as et dann d'Materliewe vum Krich an den Dout vu ville vun onse Jongen. Wéi vum Himmel erof séngt e Kouer hinnen hire «REQUIEM». Da kléngt aus der Weis vun der «Hemecht» eraus d'Undenken un all eenzelne gefalene Jong, an an enger Schlußhymn haalt et durch d'Land :

Léif Jongen! D'Hemecht huet iech nët vergiess!»

Nach diesen Reden, und überdem ein von der Hesperinger Gemeindeverwaltung offerierter Ehrenwein kredenzt wurde, wurden die einzelnen Aufnahmen der neuen Schallplatte über Lautsprecher vorgetragen.

P. S. Wir möchten unsere Leser nachträglich darauf hinweisen, daß «E Kranz Lëtzebuergler Lidder», wie er auf die Langspielplatte aufgenommen wurde, ebenfalls und zum selben Preis von 325 Fr. in Form von Kassetten erworben werden kann. Diesbezüglich verweisen wir auf unsere Anzeige auf der zweiten Deckelseite dieses Heftes.

s. n.

Eis Hesper Komeroden fréen sech. Hir Méi an Arbecht huet zu enger Réussite gefouert. Mir gratuléieren.
Foto: Norbert Weins (Tageblatt)

TREI ZUR HEMECHT E Kranz Lëtzebuenger Lidder

Text vun der Poschett

10. Mee 1940 — D'Lëtzebuenger Land gët vun Däitschland iwerfall a besat. De Gauleiter Gustav Simon, deem säin Numm äis nach haut eekelt, soll Lëtzebuerg «Heim ins Reich» féieren.

Awer d'Lëtzebuenger sin domadden nët d'accord a wiere sech dergéint mat alle Méttelen. Virun allem dierfen hir Moral an hire Courage nët ënnergoen. — Sie sangen, sie sange Lëtzebuenger Lidder!

A Prisongen, Kazetter an Deportatiounslagere gin d'Patriote verschleeft. Sie kënnen sech nët wieren, awer et gi Lëtzebuenger Lidder gesongen. Méi wéi 20 000 Jongen a Meedercher musen an d'Lagere vun RAD a KHD, an esou klénke Lëtzebuenger Lidder an alle Géigende vun Däitschland, oder an déne vun Däitschland besate Länner.

An déi propagandistesche Versammlunge loosse d'Lëtzebuenger sech nët lackelen. Sie fannen sech heemlech zesummen, erënneren sech u Lëtzebuenger Lidder, Resistenzorganisatiounen forméieren sech. Studenten a Léierjonge sollen an Erziehungs-lagere gedrielt gin; Lëtzebuenger Lidder a Melodie gin zu Stahleck a Ruwer gesongen a gepaff.

Géint all internationalt Recht a well d'Lëtzebuenger Jugend sech nët wëll «nazifizéieren» loosse, soll sie un de Fronte verbludden. Um Wee an d'Kasären, aus Roserei, no Feierowend mat déckem Häerz sangen «Ons Jongen a Meedercher» Lëtzebuenger Lidder.

Wäit vun doheem, a Rußland wéi an Afrika gi Lëtzebuenger Lidder gesongen. Wou zwéi Lëtzebuenger sech begéinen, maachen si sech Courage mat Lëtzebuenger Lidder. Bei d'Alliiert iwegelaaf, an als Gefangener hale lëtzebuergesch Lidder d'Hoffnung op Heem ëmmer nees waakreg.

Um Heemwee drécke Lëtzebuenger Lidder Freed an Erléisung aus. Vill sin der vun de jonke Leit nët méi mat heemkomm. Zu Lëtzebuerg as munch engem d'Sange vergaangen.

Awer Lëtzebuenger Lidder, hire Wert an hir Schéinheete sin erhale bliwen.

Fir déi, déi fir d'Hemecht gestuerwe sin, a fir déi, déi fir d'Hemecht suerge mussen. Och dir sollt d'Lëtzebuenger Lidder a Melodien nët vergiessen. Dofir dës Plack an dës Cassette.

Jos. Weirich

Säit 1

1. **D'Klacken aus der Hemecht**
2. **Waat d'Hemecht as**
M. an E. Lentz (Chorale Péiténg)
3. **D'Verlaangeren**
Louis Petit (Jos. Thinnes)
4. **De Minnettsdapp**
H. Reiter - A. Thorn (Kannerchorale Hesper)
5. **Mäin Éislek**
W. Goergen - A. Thorn (Chorale Hesper)
6. **U Lëtzebuerg**
L. Koenig - J.P. Beicht (Chorale Monnerech)
7. **Vu méngem Dueref**
M. an E. Lentz (Chorale Hesper)
8. **Un äis Jongen**
René Schmit (Jos. Thinnes)

Säit 2

1. **Fir d'Fräiheet**
W. Goergen - H. Pensis
(Kannerchorale Hesper)
2. **Oweslidd**
J.-P. Dieschbourg - K. Günther
(Chorale Péiténg)

3. **De Feierwon**
M. Lentz (Kannerchorale Monnerech)
4. **Requiem fir en «enrôlé de force»**
J.-P. Kemmer (J.-P. Kemmer)
5. **Ons Hemecht**
Lentz - Zinnen (Chorale Péiténg a
Choeurs J.-P. Kemmer)
6. **D'Klacken aus der Hemecht**

Et sangen :

- Chorale municipale «Ons Heemecht» Péiténg
(Dir.: Jean-Pierre Kemmer)
- Chorale «Eintracht im Thale» Hesper
(Dir.: Henri Rodesch)
- Chorale «Princesse Marie-Astrid» Monnerech
(Dir.: Léon Krein)
- Chorale «Zonkbutzen» Hesper
(Dir.: Mme Astrid Barthel)
- «Les Choeurs Jean-Pierre Kemmer»
(Dir.: Jean-Pierre Kemmer)
- Piano an Uergel: Jean-Pierre Kemmer
Solist: Jos. Thinnes
-